

URHEILUTIEDON SM-KILPA 2010

Kunkin kysymyksen maksimipistemäärä on 1. Jos kysymys sisältää kohdat a–b tai siinä tiedustellaan esimerkiksi kahta henkilöä, kumpikin osa antaa 0,5 pistettä; neljää henkilöä tms. vaativissa tehtävissä arvo on 0,25.

Vastaukseen ei saa sisällyttää kysymyksessä mainittua oikeaa määrää enempää nimiä tai vastaavia! Miinuspisteitä ei missään kohdassa jaeta.

Ellei toisin mainita, kysymykset koskevat yleistä sarjaa (siis miehiä ja/tai naisia) ja olympiakisoilla tarkoitetaan varsinaisia olympiakisoja (ei esim. työläisolympialaisia) mukaan lukien välikisat 1906. Arvokisat merkitsevät olympia-, MM- ja EM-kilpailuja.

Henkilöiden nimissä vaaditaan sekä etu- että sukunimi, ellei toisin mainita tai ellei henkilöä tunneta yksiosaisella taiteilijanimellä. Nimien kirjoitusasuissa ei olla pikkutarkkoja. Jos etunimi puuttuu tai on väärä, vastauksesta saa puolet vähemmän pisteitä kuin täysin oikeasta vastauksesta. Neljää henkilöä kysyttäessä etunimivirhe tai etunimen puuttuminen pudottaa kuitenkin tuloksen 0,25 pisteestä nolnaan. Seuroista ja liitoista vaaditaan koko nimi toki ilman ry- ja vastaavia liitteitä, ellei seuralla tai liitolla ole vakiintunutta lyhennettä.

Tähdellä (*) varustetuissa tehtävissä ei saa taktikoida tarjoamalla samaa vastausta useampaan kuin yhteen alakohtaan!

KANSALLISEN OSAN KYSYMYKSET

1. Ketkä kolme henkilöä tekivät kirjan Antiikin urheilu, josta tuli sekä vuoden urheilukirja 2004 että Tieto-Finlandia-palkinnon saaja? Pisteeseen riittää kaksi oikeaa tekijää tai se, että yksi tekijä on täysin oikein ja kahden muun sukunimet oikein.
2. Mitkä kaksi seuraa ovat pelanneet miesten lentopallon kotimaisessa pääsarjassa koko liiga-nimen käytössä olemisen ajan eli vuodesta 1995?
3. Mikä suomalainen pankki(ryhmä) jakoi valtakunnallisia avainpelaajapalkintoja 1973–97 sekä osan ajasta myös avainurheilija-, avainhaastaja- ja avainvalmentajapalkintoja?
4. Ketkä neljä urheilijaa jakavat suomalaisten ennätyksen yksissä talviolympiakisoissa voitettujen kultamitalien määrässä?
5. Kenen Suomen nykyisen ministerin nimi sisältää myös painiotteen nimen?
6. Minkä urheilumuodon paras suomalaisnaisten henkilökohtainen olympiasijoitus on Raili Tuomisen 20. sija?
7. Kuka olympiaurheilija on haudattu Hietaniemen hautausmaan taiteilijakukkulalle Helsinkiin?
- 8.* a) Kuka suomalainen veljespari, josta riittää sukunimi, on yltänyt yleisurheilun maailmanennätystulokseen samana päivänä?
b) Ketkä kaksi muuta suomalaista veljesparia, joista riittävät sukunimet, ovat yltäneet yleisurheilun ME-tulokseen?
9. Ketkä kaksi suomalaista isä ja poika -paria Jari ja Ville Larinnon lisäksi ovat kilpailleet Keski-Euroopan mäkiiviikolla? Hyppääjistä riittävät sukunimet.
10. Ketkä kaksi suomalaispelaajaa valittiin miesten salibandyn MM-kisojen all stars -joukkueeseen 2008, jolloin Suomi voitti mestaruuden?
11. Montako olympiakultaa ovat saavuttaneet suomalaiset, joiden sukunimi ainakin jossain vaiheessa elämää on ollut jompikumpi maamme kahdesta yleisimmästä sukunimestä eli Virtanen tai Korhonen?
12. Mikä hevonen saavutti vuonna 1979 ensimmäisenä Suomessa syntyneenä ravihevosenä miljoonan markan rajan koko uran palkintorahoissa?

13. Ketkä kaksi olympiaurheilijaa perustivat urheiluvälineiden maahantuojaana tunnetuksi tulleen Virsu Oy:n?
14. a) Mistä lajista on vanhin voimassa oleva yleisurheilun Suomen virallinen halliennätys?
b) Kuka omistaa tuon 11.3.1973 Rotterdamissa tehdyn ennätyksen?
15. Minkä suomalaisen urheilujärjestön ylin kunniamerkki on Helmi-merkki, jonka haltijoita saa olla samaan aikaan enintään kymmenen?
16. Ketkä viisi suomalaisampujaa ovat osallistuneet uusintaan olympiakultamitalista? Neljäkin oikeaa henkilöä riittää pisteeseen.
17. Kuka on parhaiten olympiakisojen ratapyöräilyssä sijoittunut suomalainen?
18. Kuka teki Suomelle kaksi maalia jääkiekon MM-kisoissa lukuihin
a) 2–2 päättyneessä Ruotsi-ottelussa 1965
b) 3–1 päättyneessä Tšekkoslovakia-ottelussa 1967?
19. Minkä suomalaisen lajiliiton kautta aikain ensimmäinen puheenjohtaja oli vuoden 1936 olympiapikajuoksija Toivo Ahjopalo?
20. Kuka
a) suomalainen MM-mitalisti väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi perjantaina 13.6.2003 aiheenaan anabolisten steroidien väärinkäytön aiheuttamat terveyshaitat
b) suomalaisen MM-mitalistin täyskaima oli tilaisuuden vastaväittäjänä?
21. Mikä on ennen kuluva vuotta viimeisin vuosi, jolloin ulkoratayleisurheilussa ei ole käyty miesten maaottelua Suomen ja Ruotsin välillä?
22. Missä Suomen nykyisessä kaupungissa kuolivat brittiurheilijat Vernon Cottle ja Jock Taylor, jotka ovat saaneet muistokivet kyseiseen kaupunkiin?
23. Missä neljässä seurassa Edmonton Oilersin (1980–90) lisäksi Jari Kurri jääkiekkoili NHL:ssä 1980–98?
- 24.* Minkä urheilumuodon tuore Suomen maajoukkuevalmentaja on
a) ruotsalainen Andrée Jeglertz
b) norjalainen Tore Alexandersen?
25. Minkä suomalaisen lajiliiton entinen toimitusjohtaja tai vastaava on vuoden 2007 eduskuntavaalirahoitusta koskevassa uutisoinnissa esillä ollut Tapani Yli-Saunamäki?
26. Minä vuonna Suomi on viimeksi saavuttanut miesten viestinhiihdon olympiamitalin joukkueella, jonka yksikään jäsen ei ole missään vaiheessa uraansa kärynnyt dopingista?
27. Kuka suomalainen on saanut tiedon olympiavoitostaan puhelimitse Muonioon?
28. Monellako kymmenluvulla miesten pesäpallon SM-kulta on mennyt ainakin yhdelle eteläpohjanmaalaiselle joukkueelle?
29. Minkä urheiluvälinemerkin kilpailuasuja ovat käyttäneet Suomen
a) yleisurheilumaajoukkueet vuosina 1994–2008
b) jalkapallomaajoukkueet ainakin pääsääntöisesti 1970-luvulta alkaen?
30. Mikä suomalaiskaupunki on saanut järjestettäväkseen veteraaniyleisurheilun MM-hallikisat 2012?
31. Minkä urheilumuodon ensimmäinen TUL:n edustajana Suomen mestaruuden voittanut urheilija on ollut Olavi Mannonen?

32. Kuka

- a) Helsingin Sanomien entinen urheilutoimittaja on kirjoittanut dekkareita, joiden päähenkilö on ollut Viktor Kärppä, ja saanut Vuoden johtolanka -palkinnon 2006
- b) Yleisradion entinen urheilutoimittaja on kirjoittanut sotakirjan Kaukopartio Vertti – partionjohtajan painajainen (2009)?

33. Mikä on nykyiseltä nimeltään

- a) autourheilulaji, joka oli ennen vuotta 1988 nimeltään maastoajo
- b) moottoripyöräilylaji, jonka aiempiin nimiin on kuulunut maantieajo?

34. Montako muiden lajien kuin pohjoismaisten hiihtolajien ja pikaluistelun virallista kultamitalia suomalaiset ovat saavuttaneet talviolympialaisissa vuodesta 1924 alkaen?

35. Minkä urheilumuodon SM-mitalisti on tohtoriksi 1993 väitellyt ja Perun katolisen yliopiston kunniaprofessorin arvon 2009 saanut Helsingin yliopiston oikeuslääketieteellisen laitoksen tutkija Antti Sajantila?

36. Kuka suomalainen

- a) yleisurheilija jäi vuoden 2009 MM-kisoissa Berliinissä parhaallakin suorituksellaan tulokseen, joka oli huonompi kuin saman lajin ja saman sukupuolen kultatulos Berliinin olympialaisissa 1936
- b) naisyleisurheilija teki moukarinheittäjä Merja Korpelan lisäksi vuoden 2009 MM-kisoissa Berliinissä tuloksen, joka oli parempi kuin saman lajin miesten olympiakultatulos 1936?

37. Mikä miesten jalkapallossa MM-kultaa voittanut maa ei ole kohdannut Suomea saman lajin ja saman sukupuolen A-maaotteluissa?

38.* Minkä urheilumuodon suomalaisen erikoisliiton tähän asti ainoa naispuolinen puheenjohtaja on ollut

- a) Kirre Palmi
- b) Helena Waldén?

39. Mikä lempinimi on yhdistänyt moottoripyöräilyssä kolme SM-kultaa 1951–53 ajanutta Olli Riekkä ja 400 metrin juoksun SE:n omistajaa Markku Kukkoahoa?

40. Missä urheilussa poikien sarjoja ovat olleet sääsket, ampiaiset, oravat, kärpät ja ilvekset sekä tyttöjen sarjoja peipot ja pääskyt?

41. Minkä urheilumuodon Suomeen tulleista maailmanmestaruuksista ensimmäiset on voitettu Ruotsissa 1961 ja viimeisin Sloveniassa 2001?

42. Kuka jääkiekon SM-liigassa erotettu päävalmentaja on otettu takaisin samalle paikalle erottajaseuraan jo saman kauden aikana?

43. Mikä on nimeltään kesästä 1985 alkaen vuosittain järjestetty vesiliikuntatapahtuma, jossa kahdella ensimmäisellä kerralla lähtöpaikkana oli Iisalmi ja maalipaikkana Kotka?

44. Kenen ensi sijassa muista kuin kilpaurheiluansioistaan tunnetun suomalaisen olympiaurheilijan maisterintutkinnon lopputyö vuonna 1912 oli nimeltään Urheilevat ylioppilaat opintojen harjoittajina?

45. Kuka

- a) edesmennyt Ilta-Sanomien pitkäaikainen urheilutoimittaja oli 1900-luvulla pääministerinä ja presidenttinä toimineen henkilön vävy
- b) oli a-kohdan henkilön appi?

46. Kenellä suomalaisella olympiaurheilijalla sekä alkuperäisen sukunimen että kisaedustuksen aikana käytössä olleen sukunimen alku on olympialaisissa kilpaillun urheilumuodon suomenkielinen nimi?

47. Mikä ensi sijassa muun maan kuin Suomen yhteydessä tunnetuksi tullut kirjainlyhenne on ollut nimenä sekä porvoalaisella miesten salibandyliigassa kaudella 1994/95 pelanneella seuralla että kärsämäkeläisellä miesten rullakiekkoliigassa kaudella 2009 pelanneella seuralla?

48. Missä urheilumuodossa edusti Suomea olympialaisissa Emil Nässling, joka oli tehnyt keihäänheitossa epävirallisen ME:n 38,75 vuonna 1891?
49. Minkä naisten jalkapallon SM-kultaa vieneen seuran nimenä on ollut suomenkielisestä evankelis-luterilaisesta almanakasta löytyvä miehen etunimi?
50. Missä urheilumuodossa ylsi työläisolympialaisten kärkikolmikkoon Ilmari Mäkelä, joka oli sanojensa mukaan ollut kieltolain aikana Turun kuuluisin pirtun salakuljettaja?
51. Kuka lempinimellä ”Mogge” tunnettu olympiaurheilija oli ensimmäisten SM-nyrkkeilyjen kuuluttaja 1923?
52. Mikä oli Helsingin vuoden 1952 olympiahymnin sanoituskilpailussa vuonna 1951 paremmuusjärjestys kärkikolmikolle, jonka muodostivat aakkosjärjestyksessä Heikki Asunta, Toivo Lyy ja Niilo Partanen? Kohdasta ei jaeta osapisteitä vaan ainoastaan kokonainen piste täysin oikeasta järjestyksestä.
53. Kuka 2000-luvun kisaedustaja on virallisten pituustietojen perusteella Suomen kaikkien aikojen pisin
a) olympiaurheilija
b) naispuolinen olympiaurheilija?
54. Kenen sittemmin Rops'n Roll -kannustuslaulun levyttäneen Suomen Euroviisuedustajan nimi on synnyttänyt urheilutuloksen lempinimen?
55. Kuka olympiaurheilija ja EM-mitalisti on ollut Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajien toiminnanjohtaja vuoden 2010 alusta alkaen?
56. Kuka muun muassa autoilun ja ilmailun parissa toiminut suomalainen urheilujohtaja oli keskeisen hahmon pohjana elokuvissa Avskedet/Jäähyväiset (ruotsalais-suomalainen yhteistyöelokuva, 1981, tuotannossa mukana Ingmar Bergman, ohjaus Tuija-Maija Niskanen) ja Se alkoi omenasta (1962, ohjaus Teuvo Tulio)?
57. a) Kuka on yltänyt sekä olympiavoittoon että Urheilutoimittajain Liiton valitsemaksi jonkin palloilun vuoden parhaaksi suomalaiseksi?
b) Minkä urheilumuodon edustajia ovat olleet kaikki kolme palloilusaavutustensa perusteella Urheilutoimittajain Liiton vuoden naisurheilijana palkitsemaa naista?
58. Ketkä talvisodassa 9.3.1940 kaatuneet veljekset: toinen SM-kultapainija, joka kaatui lähdettyään etsimään voimistelun SM-kultaa voittaneen veljensä ruumista? Veljeksistä riittää sukunimi.
59. a) Kenestä suomalaisesta olympiavoittajasta oma lapsi on tehnyt kirjan, jonka nimi on sama kuin Six Ribbons -nimisen australialaisen tv-sarjan suomalainen nimi?
b) Kuka Jaakko Tepon laulun aiheeksikin päässeen televisioroolihahmon esittäjä on tehnyt suomeksi vuonna 1984 julkaistun liikuntaopaskirjan?
60. KOTIMAISEN OSUUDEN LOPPUKEVENNYS
Kuka
a) suomalainen 1960-luvun olympiamitalisti oli luvannut kävellä kisoista kotiin, jos jää mitalitta
b) totesi a-kohdan henkilön olympiasuorituksen jälkeen: ”Hyvä, ettei tullut enempää. Muuten olisi Mannerheimintietä pitänyt leventää...”?

KANSAINVÄLISEN OSAN KYSYMYKSET

61. Mitä merkitsee NHL-sanastossa yksisuuntainen sopimus?
- 62.* Minkä vuoden olympiakisojen miesten maratonjuoksun tapahtumiin on liittynyt näkyvällä tavalla
a) Norbert Sudhaus
b) Cornelius Horan?
63. Mitkä ovat osuukien pituudet yleisurheilussa aikanaan suosituissa ruotsalaisviestissä?

64. Millä kielellä komennot annetaan kansainvälisissä miekkailukilpailuissa?
- 65.* a) Kuka on voittanut samojen olympiakisojen yleisurheilussa sekä naisten 5-ottelun/7-ottelun että jonkin toisen lajin?
- b) Ketkä kaksi naista a-kohdan urheilijan lisäksi ovat voittaneet olympiakultaa sekä 5-ottelussa/7-ottelussa että jossain muussa yleisurheilulajissa?
66. Minkä urheilumuodon olympiamitalisteja ovat saksalaiset Kellerit Erwin (hopeaa 1936), Erwinin poika Carsten (kultaa 1972), Carstenin poika Andreas (kultaa 1992, hopeaa 1984 ja 1988) sekä Carstenin tytär ja Andreaxen sisarpuoli Natascha (kultaa 2004)?
67. Mistä yleisurheilulajista kaikilla viidellä Pohjoismaalla on vähintään yksi miesten tai naisten olympiamitali?
68. Mikä oli Ruotsille
- a) jalkapallon olympiakultaa vuonna 1948 pelaamassa olleen veljeskolmikon sukunimi
- b) maantiepyöräilyn joukkueajon olympiahopeaa vuonna 1968 tuoneen veljesnelikon sukunimi?
69. Montako virhepistettä esteratsastuksessa saa hevosen
- a) ensimmäisestä
- b) toisesta
- kieltäytymisestä esteellä?
70. Ketkä kaksi muuta kieltä kuin englantia äidinkielenään puhunutta ovat juosseet miesten 100 metrin olympiakultaa?
71. Monenko sekunnin sidonta judossa tarvitaan ottelun päättävään ipponiin?
72. Missä kahdessa Euroopan valtiossa kahden euron kolikon kansallisella puolella on kasvokuva elossa olevasta oman maan olympiaurheilijasta?
73. Kuka
- a) puri vastustajan korvaa ammattinyrkkeilyn MM-ottelussa 1997 tullen hylätyksi
- b) oli puremisen kohde?
74. Kuka ei-suomalainen voitti 10 000 metrin juoksun arvokisakultaa
- a) ennen toista maailmansotaa
- b) 1970-luvulla?
75. Kenen olympiavoittajan hautajaissaattoon kuului simpanssi vuonna 1984?
76. Millä kaupungilla on kaksi miesten jalkapallon eurooppalaisten mestarien cupin/liigan voittajaseuraa?
77. Mikä maa on saavuttanut yksissä talviolympiakisoissa 1924–2010 eniten
- a) kultamitaleja
- b) mitaleja?
- 78.* Kun portugalilaisesta Cristiano Ronaldosta maksettiin jalkapallohistorian suurin siirtosumma eli noin 94 miljoonaa euroa kesällä 2009, mikä seura oli pelaajan
- a) myyjä
- b) ostaja?
79. Mitä maata edusti Havaijin Ironman-triathlonin naisten sarjan ennätyselliset kahdeksan kertaa 1988–96 voittanut Paula Newby-Fraser?
80. Minkä urheilumuodon palkinto on menestyneestä valmentajasta nimensä saanut Vince Lombardi Trophy?

81. Mikä Ruotsin miesten mestaruuksia voittanut jääkiekkoseura on saanut nimensä seuran taustalla toimineen metsäteollisuusyhtiön perusteella?
82. Missä kahdessa urheilumuodossa miehet kilpailivat nykyajan olympialaisissa heti Ateenassa 1896 mutta naiset eivät virallisesti kertaakaan 1800–1900-luvuilla?
83. Minkä sittemmin muun muassa moottoripyöräurheilussa ja F1-autoilussa nähdyn tuotemerkin perustaja rakensi Japanin ensimmäisen harmonin 1887?
84. Mitä maata edustaa naistennioksen WTA-listalla kuluvana vuonna kärkikymmenikössä ollut
a) Viktoria Azarenka
b) Samantha Stosur?
85. Mikä maa on voittanut naisten jääpallon kaikki maailmanmestaruudet?
86. Minkä Englannin jalkapalloliigassa pelaavan seuran keskeisiksi omistajiksi tulivat vuonna 2007 paremmin Formula 1 -autoilun parista tunnetut Flavio Briatore ja Bernie Ecclestone, joista Briatore toimi seuran puheenjohtajana helmikuuhun 2010?
87. Kuka alppihiihdon maailmanmestari 2009 loukkasi peukalonsa samppanjapulloa avatessaan niin, ettei voinut osallistua samojen kisojen suurpujotteluun?
88. Kuka takavuosien huippu sai vuonna 1997 nimensä osaksi tenniksen ATP-kiertueen herrasmiespelaajan palkinnon nimeä? Vihje: pelaaja ei ole John McEnroe.
89. Kuka Vancouverin kisojen olympiavoittaja on ohjaskelkkailussa olympiahopeaa 1992 ja 1994, olympiapronssia 2002, 5 MM-kultaa 1987–99 ja 3 EM-kultaa 1994–2002 saavuttaneen itävaltalaisen Markus Prockin sisarenpoika?
90. Minkä urheilumuodon MM-kisoihin huipentuu Clint Eastwoodin ohjaama Nelson Mandelan ponnisteluista rotusorron jälkeisessä Etelä-Afrikassa kertova elokuva Invictus – voittamaton (Invictus, 2009)?
91. Mikä kaupunki isännöi ja minä vuonna ensimmäiset EEC:hen eli Euroopan talousyhteisöön tuolloin kuuluneen maan alueella käydyt
a) kesäolympiakisat
b) talviolympiakisat?
- 92.* Minkä urheilumuodon ensimmäinen naisten henkilökohtaisten kilpailujen maailmanmestari on ollut
a) DDR:ää edustanut Christine Scheiblich (mestari 1974, 1975, 1977 ja Hahn-nimellä 1978)
b) puolalainen Janina Spychajowa-Kurkowska (mestari 1931–34 sekä myöhemmin vielä 1936, 1939 ja 1947)?
93. Kuka sittemmin rallin MM-osakilpailussa kärkikolmikkoon yltänyt F1-autoilun MM-sarjassakin mukana ollut mies ajoi Sisiliassa järjestetyn autojen maantiekilvan Targa Florion 72 km:n mittaisen kierroksen lopullisen ennätyksen vuonna 1970?
94. Kuka 21.1.1940 syntynyt lajinsa legenda tunnetaan lempinimellä, joka on sama kuin Berliinin elokuvajuhlien pääpalkinnon nimi?
95. Minkä urheilu(laji)n kansainvälinen erikoisliitto oli vuonna 1991 perustettu ja 11 vuotta myöhemmin konkurssin tehnyt ISF?
96. Mistä vuonna 2004 tekemästään rikoksesta sai 18 kuukautta ehdollista vankeutta Michael Phelps – yhdysvaltalainen uinnin 14-kertainen olympiavoittaja vuosilta 2004–08?
97. Mikä on sukunimeltään sisaruskolmikko, joka osallistui olympiakisojen jäätanssiin 2010 niin, että kaksi sisaruksista edusti Japania ja yksi puolestaan Georgiaa?

98. Kuka on saavuttanut eniten turnausvoittoja pääosin Pohjois-Amerikassa käytävällä miesten ammattilaisgolfiin PGA-kiertueella?

99. Sijoita paremmuusjärjestykseen neljä pikaluistelijaa kuvitteellisesta yhteispistekilpailusta, jossa heidän aikansa ovat olleet seuraavat:

	500 metriä	5000 metriä	1500 metriä	10 000 metriä
A	37,00		6.45,00	1.51,00 13.40,00
B	37,50		6.42,00	1.49,80 13.35,00
C	39,20		6.36,00	1.50,40 13.25,00
D	36,00		6.51,00	1.48,30 13.53,00

Kohdasta saa pisteitä ja samalla pisteen ainoastaan, jos järjestys on täsmälleen oikea.

100. Minkä urheilulajin isänä pidetään hollantilaista performanssitaiteilijaa Iepe Rubinghia?